

PIAȚA SFATULUI, BRAȘOV
PROCES-VERBAL AL CONSULTĂRILOR PUBLICE ADRESATE RIVERANILOR
Nr. 03 / 27.03.2020

Strategia de consultare în vederea bunei reprezentări a opiniei publice în cercetările preliminare definitive a temei concursului de soluții de arhitectură „Amenajare Piața Sfatului Brașov”, organizat de Ordinul Arhitecților din România (autoritate contractantă — Primăria Municipiului Brașov) a cuprins un set de acțiuni dedicate riveranilor.

Sub numele de „riverani” au fost grupate persoanele fizice și juridice care locuiesc sau desfășoară diverse activități în clădirile imediat adiacente Pieței Sfatului, urmând a defini metode adecvate și acordate fiecărei subcategorii pentru a sprijini formularea unei opinii publice în legătură cu tema concursului de soluții de arhitectură „Amenajare Piața Sfatului Brașov”.

Astfel, subcategoriile identificate în categoria mai amplă a riveranilor pieței sunt:

- A. Instituții culturale care activează în piață
 - Muzeul Județean de Istorie Brașov;
 - Muzeul Civilizației Urbane, Brașov;
 - Muzeul “Casa Mureșenilor”, Brașov;
- B. Cele două instituții de cult din piață sau imediata apropiere a acesteia
 - Biserica Sfânta Adormire a Maicii Domnului
 - Bisericii Evanghelice C.A. din Brașov;
- C. Operatori economici
 - care închiriază/concesionează spații din domeniul public în Piața Sfatului;
 - din imobilele imediat adiacente Pieței Sfatului;
- D. Reprezentanți ai ONG-urilor reprezentative din Brașov
 - Asociația *Împreună pentru Dezvoltarea Comunității* — AIDC
 - Asociația *Visum* pentru Educație și Cultură
 - Asociația *Șcheii Brașovului*
- E. Locuitori/proprietari ai imobilelor din piață sau imediata vecinătate

Pentru primele sub-categorii (A-D) s-a avut în vedere organizarea unor interviuri/discuții directe cu întrebări dedicate, acordate profilului fiecăreia. Pentru ultima sub-categorie esențială a fost stabilirea unui mod de comunicare care să faciliteze enunțarea punctului de vedere al locuitorilor/proprietarilor imobilelor din piață sau din imediata vecinătate a acesteia independent de accesul acestora către formularul online care le era dedicat.

Pentru toate sub-categoriile a fost prevăzut un chestionar online dedicat („Chestionar riverani”, vezi anexă) care să permită cernerea distinctă a punctelor de vedere exprimate

de categoria mai largă a riveranilor, față de cele generale dedicate cetățenilor municipiului Brașov.

Dintre întâlnirile propuse, o parte au avut loc în datele de 27-28.02.2020 și 13.03.2020, o altă parte s-a desfășurat telefonic, unele nu au avut loc din lipsa disponibilității celor intervievați sau s-au petrecut indirect (vezi detalii mai jos).

A. Din discuțiile cu instituțiile culturale prezente în Piața Sfatului, dar și din discuțiile despre aceste instituții cu terți, principalele informații rezultate se referă la:

- existența unor activități ocazionale ale muzeelor în spațiul pieței (ex. demonstrație de dans tradițional – Casa Mureșenilor, târguri de producători cu ateliere demonstrative – Muzeul Civilizației Urbane);
- ideea de a defini o zonă a pieței dedicată evenimentelor culturale și pentru care să se aibă în vedere realizarea unei infrastructuri adecvate activităților specifice (expoziții, demonstrații, târguri etc.) coordonată cu fluxurile pietonale principale, cu cele de acces în imobilele adiacente și cu cele de intervenție de urgență;
- absența unui sistem de informare centralizat cu privire la activitățile culturale ale orașului;
- absența unui punct de informare sau a unui mod alternativ de informare turistice în piață (amplasarea actualului punct de informare turistică este anti-intuitiv față de fluxul firesc de vizitare a orașului);
- facilitarea accesului direct din piață către principalele instituții culturale adiacente (în mod particular Muzeul Civilizației Urbane);
- problemele pentru buna desfășurare a activității specifice rezultate fie ca urmare a lipsei coordonării cu celelalte evenimente găzduite în piață, fie ca urmare a desfășurării unor evenimente prea mari pentru scara pieței (stânjenind astfel accesul), a unor evenimente care presupun folosirea unor instalații de sonorizare puternice care depășesc în intensitate limitele normate. Aceste evenimente conduc la imposibilitatea continuării activității specifice generând deopotrivă zgomot și vibrații care pun în pericol structuri istorice ale pieței (mențiune explicită a festivalului Cerbul de Aur, dar și a altor evenimente sportive — raliuri, curse diverse, maraton etc.).

B. Din discuțiile cu reprezentanți ai instituțiilor de cult — Biserica Sfânta Adormire a Maicii Domnului și Biserica Evanghelică C.A. din Brașov — se desprind următoarele:

- existența unor momente în calendarul religios ortodox care se desfășoară în piață și care presupun amenajări temporare (altar în piață de Paște, ocolirea Casei Sfatului);
- desfășurarea unor activități sociale ale congregației bisericii ortodoxe în piață, după celebrarea slujbei de duminică;
- nevoia unei coordonări atât tehnice, cât și estetice și ambientale a viitoarei amenajări a Pieței Sfatului cu proiectul pentru amenajarea curții Johannes Honterus, care să accentueze complementaritatea celor două piețe și vocația lor distinctă;

- desfășurarea ocazională a unor întâlniri importante la nivel local și național ale Forumului German din România, organizate în Piața Sfatului;
- nevoia considerării atente a fluxurilor pietonale care reprezintă legăturile Pieței Sfatului cu spațiile adiacente. Acestea impun restricții la nivelul amenajării/mobilării (temporare și perene) pentru păstrarea nealterată a fluxurilor (ex. Dunkler Gang sau către curtea Honterus);
- obligația de a lua în calcul în viitoarea amenajare obligațiile care decurg din stabilirea zonei de protecție a Bisericii Negre și a curții Bisericii Negre (BV-II-a-A-11412.01 și 02), precum și a zonelor de protecție a altor monumente din piață sau din zona adiacentă;
- importanța culturală/memorială a folosirii/amintirii denumirilor istorice ale zonelor vechiului târg în relație cu specializarea tipurilor de comerț prezente în piață;
- nevoia de delimitare a suprafețelor ocupate de terasele restaurantelor și cafenelelor din piață;
- nevoia de a evalua nivelul de călcare al pieței în relație cu accesele în diferitele clădiri adiacente, dar și cu posibila eliberare a ferestrelor beciurilor;
- importanța completării studiilor arheologice existente;
- problemele pentru buna desfășurare a activității specifice rezultate fie ca urmare a lipsei coordonării cu celelalte evenimente găzduite în piață, fie ca urmare a desfășurării unor evenimente prea mari pentru scara pieței (stânjenind astfel accesul), a unor evenimente care presupun folosirea unor instalații de sonorizare puternice care depășesc în intensitate limitele normate. Aceste evenimente conduc la imposibilitatea continuării activității specifice generând deopotrivă zgomot și vibrații care pun în pericol structuri istorice ale pieței (mențiune explicită a festivalului Cerbul de Aur, dar și a altor evenimente sportive — raliuri, curse diverse, maraton etc.).

Menționăm că punctele de vedere care depășesc sfera activităților specifice instituțiilor de cult se sprijină pe condiția Bisericii Evanghelice C.A. din România – Parohia Brașov de proprietar al mai multor construcții imediat adiacente Pieței Sfatului.

C. Din discuțiile cu operatorii economici prezenți în piață principalele informații care rezultă se referă la imposibilitatea bunei desfășurări a activității specifice rezultate ca urmare a desfășurării unor evenimente prea mari pentru scara pieței (stânjenind astfel accesul), a unor evenimente care presupun folosirea unor instalații de sonorizare puternice care depășesc în intensitate limitele normate. În mod suplimentar, reiese că unii operatori economici sunt nevoiți să închidă orice activitate pe perioada de desfășurare a Festivalului Cerbul de Aur din motive care țin de restricțiile impuse din considerente de securitate, sau din motive care țin de apropierea structurilor temporare ale scenei sau de elementele logistice ale festivalului care descurajează accesul clienților atât în perioada propriu-zisă de desfășurare a festivalului, cât și în perioada de pregătire, asamblare și dezasamblare a structurilor temporare.

D. Discuțiile cu organizațiile non-guvernamentale au vizat în mod specific chestiuni distincte.

Astfel, întâlnirea cu Asociația AIDC s-a concentrat pe investigarea unui mod eficient de comunicare cu locuitorii din centrul istoric și în mod particular cu cei ai imobilelor din piață. În acest sens, folosind listele de contact de care dispune AIDC a transmis mai departe chestionarul dedicat riveranilor (vezi punctul următor). S-au mai discutat:

- posibila implicare a asociațiilor de stradă existente (inclusiv pentru fronturile Pieței Sfatului) prin cercetarea proiectelor de asociere participativă propuse de aceste asociații;
- resurse istorice și umane pentru informații cu privire la restaurarea fațadelor comerciale („vitrinele dulap”/de lemn);
- proiecte dezvoltate de AIDC în centrul vechi de amenajare a spațiilor publice și a fațadelor adiacente cu concursul/participarea și acordul proprietarilor;
- program pilot de amenajare a curților interioare ale unor imobile în centrul istoric.

Întâlnirea cu Asociația Șcheii Brașovului s-a concentrat asupra:

- sărbătorii „Junii Brașovului”, complex de obiceiuri care presupune traversarea călare a Pieței Sfatului (vezi și https://ro.wikipedia.org/wiki/Junii_Brașoveni);
- importanței străzilor Mureșenilor/Baritiu ca acces carosabil către cartierul Prund-Șchei;
- evaluării rezultatelor proiectului de amenajare a pieței Unirii;

De asemenea, cu sprijinul asociației au fost distribuite formulare ale chestionarului către persoane care nu ar fi avut acces la completarea online a răspunsurilor.

Discuția telefonică cu Asociația Visum s-a concentrat asupra chestiunilor privind mobilitatea ușoară și a accesibilității centrului istoric al Brașovului pentru biciclete, **în acord cu prevederile Planului de Mobilitate Urbană.**

În urma acestor discuții, a mai aparut o idee pentru folosirea Pieței Sfatului, prin prevederea unei stații odată cu reintroducerea rețelei de tramvai în Brașov.

Conform arhitectului Gabriel Buhuș, *“în contextul introducerii unei rețele de tramvai în Brașov, Piața Sfatului va reprezenta principala destinație pentru turiștii care vor utiliza acest mijloc de transport pe direcția Gară-Centrul Istoric, dar și pentru brașovenii care vor putea accesa această zonă fără a utiliza automobilul personal.”* Prezentarea acestor propuneri a avut loc în cadrul Conferinței cu dezbateri „Transportul Electric din Brașov - Trecut, Prezent și Viitor” organizată de Asociația Visum pentru Educație și Cultură pe data de 19 iulie 2017: <https://www.youtube.com/watch?v=azyQVfuzL1I>

La momentul redactării temei, Primaria Municipiului Brașov și-a declarat disponibilitatea pentru realizarea unui studiu pentru reintroducerea rețelei de tramvai în Brașov, în acord cu ideile expuse mai sus, fără ca momentan să existe date suplimentare relevante.

E. Nu în ultimă instanță, locuitorii/proprietarii ai imobilelor din piață sau imediata vecinătate au fost abordați cu sprijinul asociațiilor non-guvernamentale menționate mai sus. În contextul în care mai multe instituții (OAR-BV, instituții religioase, ONG-uri etc.) au menționat faptul că centrul Brașovului traversează un proces de transformare care riscă să elimine locuirea din centrul vechi, s-a considerat că o bună reprezentare a locuitorilor/proprietarilor imobilelor din piață în procesul de consultare publică în vederea definitivării temei concursului de soluții de arhitectură „Amenajare Piața Sfatului Brașov” este esențială. În acest sens, chestionarul a fost completat în proporție de 47.6% din cei 229 respondenți de locuitori.

Sinteza tuturor respondenților chestionarului — persoane juridice și fizice — este prezentată în anexă.

Menționăm în continuare câteva dintre aspectele pe care le-am considerat cele mai relevante care se desprind din evaluarea chestionarelor:

- în linii generale, răspunsurile respondenților riverani nu diferă semnificativ de cele ale mediei respondenților din Brașov;
- se degajă totuși o diferență notabilă în importanța care este acordată amenajărilor Pieței Sfatului dedicate uzului curent (mobilier urban, vegetație, dotări), față de importanța acordată evenimentelor găzduite în piață;
- de asemenea, riveranii atrag atenția asupra unei probleme legate de fluxurile firești de utilizare pietonală a pieței. Astfel, ei susțin înlocuirea trecerii de pietoni din dreptul Casei Sfatului cu două treceri de pietoni amplasate în colțurile pieței — una la intrarea str. Mureșenilor în piață, cealaltă, la intrarea str. Barițiu în piață. Pare de natura firescului ca o problemă de folosire cotidiană să fie observată și semnalată de utilizatorii curenți ai pieței (fusesse semnalată și în interviuri);
- chiar dacă prezența deranjantă a Festivalului Cerbul de Aur a apărut recurent în toate interviurile ca fiind un aspect problematic al utilizării actuale a pieței, părerile pentru și împotriva festivalului se distribuie aproximativ egal printre respondenți.

În completarea acestor informații consemnate în timpul interviurilor sau ca urmare a discuțiilor avute, riveranii Pieței Sfatului au completat (și) chestionarul, a cărui sinteză alcătuiește anexa prezentei documentații.

Consilieri profesionali

Arh. Burbea – Milescu Emil

Arh. Radu Tudor Ponta

Data: 27.03.2020